

Le Tsâno et le Dzon

Autor(en): **Bussard, Francis**

Objektyp: **Article**

Zeitschrift: **L'ami du patois : trimestriel romand**

Band (Jahr): **40 (2013)**

Heft 154

PDF erstellt am: **11.07.2024**

Persistenter Link: <https://doi.org/10.5169/seals-1044972>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Inhalten der Zeitschriften. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern. Die auf der Plattform e-periodica veröffentlichten Dokumente stehen für nicht-kommerzielle Zwecke in Lehre und Forschung sowie für die private Nutzung frei zur Verfügung. Einzelne Dateien oder Ausdrucke aus diesem Angebot können zusammen mit diesen Nutzungsbedingungen und den korrekten Herkunftsbezeichnungen weitergegeben werden. Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. Die systematische Speicherung von Teilen des elektronischen Angebots auf anderen Servern bedarf ebenfalls des schriftlichen Einverständnisses der Rechteinhaber.

Haftungsausschluss

Alle Angaben erfolgen ohne Gewähr für Vollständigkeit oder Richtigkeit. Es wird keine Haftung übernommen für Schäden durch die Verwendung von Informationen aus diesem Online-Angebot oder durch das Fehlen von Informationen. Dies gilt auch für Inhalte Dritter, die über dieses Angebot zugänglich sind.

LE TSÂNO È LE DZON

Francis Bussard, patois de la Gruyère et en patois de Romont (FR)

Le tsâno on dzoua do ô dzon :

- Vo avâdè bin choudzè d'akujâ la natura;

On rêtolè por vo lè on pèjan lyâdzo.

Le mindre oura, ke d'aventura

Fâ ridâ la fath dè l'ivoua

Vo obedye a béchi la titha :

Dutin ke mon fron, ô Kôkàze parê,

Pâ kontin d'arèthâ lè ré dô chèlà,

Krânâ l'éfouâ dè la tinpitha.

To vo lèvan bohyo, to mè chinbye cherin.

Onko che vo vélyidè le dzoa a l'êvri do folyâdzo

Don i krouvo lou vujena

Vo j'arê pâ tin a chufri :

I vo défindrê dè l'orâzo;

Ma vo vélyidè le dzoa lou pye chovin

Chu lè umido a bètse di roalyômè dè l'oura.

La natura invê vo mè chinbye bin indyuchto.

- Vouthra konpachion, li a rèbrekâ l'arbuchte,

Modè d'on bon naturel; ma tyithâdè chi pochyin.

Lè j'ourè mè chon min ka vo redotâbio.

I pyèlyè, ma mè trochou pâ. Vo avâdè tank'ora

Kontre lè kou épovintâbio;

Rédyichitâ chin korbâ l'âritha;

Ma fô atindre la fin. Kemin i dejê ô mo,

Dô bè dè l'orijon akore avui furiâ

Le tsâno on dzoua do ô dzon :

- Vo avâdè bin choudzè d'akuchâ la natura,

On rêtolè por vo lè on pèjan yâdzo.

Le mindre oura, ke d'avanture

Fâ ridâ la fathe dè l'ivoua,

Vo obedjo a béji la titha :

Dutin ke mon fron, ô Kôkàze parê,

Pâ kontin d'arèthâ lè ré dô chèlà,

Bravâ a l'éfouâ dè la tinpitha.

To vo jè aki, to mè chinbye zéfir.

Onkora che vo vèyidè le dzoua a l'êvri dô foyâdze

Don i kâvro lou vejenâdzo,

Vo j'arê pâ tin a chufri:

I vo défindrê dè l'orâdzo;

Ma vo vèyidè le dzoua le pye chovin

Chu le moyin a la ruva di Roayômè dè l'oura.

La natura avu vo mè chinbye bin indjuchte.

- Voura konpachion, li rèbrokè l'arbuchte,

Modè don bon naturel; ma tjihâdè chi pochyin.

Lè j'ourè mè chon min ka vo redotâbio.

I pyéye, è mè rounyo pâ. Vo j'avâdè tintyè inke

Kontro lou kou épouvantâbye

Rèdjichtâ chin korbâ l'étsena;

Ma fô atindre la fin. Kemin i dejê hô mo,

Do bè dè l'orijon vin avu furi

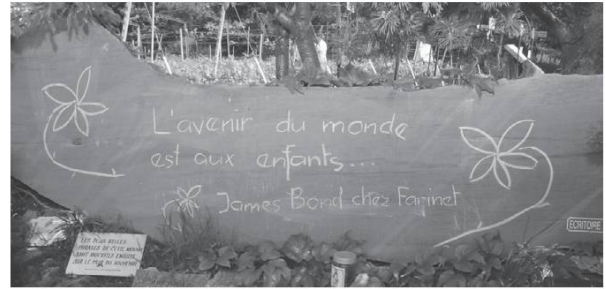
*Lè pye têribio di j'infanè
Ke le nâre u portâ tintyè-inke din
chè hyan.
L'âbro tin bon; le dzon pyèlyè.
L'oura rèdrobyè chè j'èfouâ.
È fâ chi bin ke la dèrachenâ
Chi de kô la thitha ô yè irè vejena
È don lè pi totsivan a l'anpire di
Mouâ.*

Une pensée chez Farinet.
Photo J.-C. Champion.

▶ **LE TSÂNO È LE ROJI** Joseph Comba (FR)

*Le Tsâno on dzoua la de ou Roji :
- Vo j'i bin akujon d'akujâ la Natura;
On Rêtelè por vo l'è ouna pèjanta
tsêrdze.
La mindr'oura, ke d'avantura
Fâ frâitchi la fathe dè l'ivouè,
Vo j'obedyè a béchi la titha;
Dutin ke mon fron, ou Kôkaje parê,
Pâ kontin d'arêthâ lè ré dou chèlà,
Brâvè l'èfouâ dè la tinpitha.
To vo l'è Akilon, to mè chinbyè Jèfir.
Onkora che vo vinyichâ ou mondo a
l'èvri dou foyâdzo
Don i krâvo le vujenan,
Vo j'ari pâ tan a chufri :
I vo dèfindri dè l'orâdzo;
Ma vo vinyidè ou mondo le pye chovin
Chu lè matsè ruvè di Royômè dè
l'oura.
La natura invê vo mè chinbyè bin
indyuchta.*

*Lè pyo têribyo di j'infanè
Ke le nâre u portâ tintyè inke din
chè hyan
L'âbro tin bon; le dzon pyèlyè.
L'oura rèdrobyè chè j'èfouâ,
È fâ chi bin ke dèrathenè
Chi de ke la titha ô yè irè vejena
E don lè pi totsivan a l'anpiro di
Mouâ.*

*- Vouthra konpachyon, li a répondu
l'Arbuchto,
Modè d'on bon naturel; ma tchithâ-
dè chi pochyin
Lè j'ourè mè chon min tyè a vo
rèdotâbyè.
I pyéyo, è mè trocho pâ. Vo j'i
tanyè inke
Kontro lou kou èpovintâbyo
Rèjichtâ chin korbâ lè rin;
Ma atindin la fin. Kemin i dejê
hou mo,
Dou bè dè l'orijon ako avui furya
Le pye tarubyo di j'infan
Ke le Nouâ ôchè portâ tanyè inke
din lè hyan.
L'Âbro tin bon ; le Roji pyèlyè.
L'oura rèdobyè chè j'èfouâ,
È fâ tan bin ke dèrachinè
Chi dè kô la titha a la Yè irè vejena
È don lè pi totchivan a l'Anpire
di Mouâ.*